

Hius- ja kauneudenhoitoalan työelämätoimikunnan tilannekuva v. 2022–2023

Työelämätoimikunta on laatinut tilannekuvan toimialansa tutkintojen näyttöjen toteutuksen ja osaamisen arvioinnin laadusta. Työelämätoimikuntien tehtäviin kuuluu tuottaa vuosittain tietoa ammatillisen koulutuksen näyttöjen toteutuksen ja osaamisen arvioinnin laadusta omalla toimialallaan (Valtioneuvoston asetus ammatillisesta koulutuksesta 673/2017). Tätä tehtävää varten työelämätoimikunnilla on ollut käytössään seuranta-, arviointi- ja palautetietoa muun muassa Opetushallinnon tilasto-, ohjaus- ja säätelypalvelusta ja kansallisesta KOSKI-tietovarannosta. Vuoden 2022 suoritustiedot on annettu toimikuntien käyttöön vuoden 2023 keväällä. Tämän ajankohdan jälkeen KOSKI-dataan tehdyt oppilaitosten tekemät mahdolliset korjaukset eivät näy tässä tilannekuvassa. Sama koskee vuoden 2023 suoritustietojen tilastotietoja, jotka on poimittu KOSKI-tietokannasta 2024 alkuvuodesta. Tarkistettujen suoritustietojen julkaisusta myöhemmin Opetushallinnon tilastopalvelussa Vipunen.fi -sivustolla. Tilannekuvassa käytetyt tiedot on poimittu KOSKI-tietokannasta suoraan siinä muodossa kuin oppilaitokset ovat ne ilmoittaneet. Tilastot voivat sisältää puutteellisia tai virheellisiä tietoja. Esimerkiksi teknisien syitten takia kaikki oppilaitosten omiin opintohallintojärjestelmiin kirjatut tiedot eivät ole siirtyneet KOSKI-tietokantaan oikein, jolloin tieto tilastoituu ”ei tietoa”/”ei ilmoitettu” -kohtien alle. Siirtymäajalla olevat tutkinnot eivät sisälly määrällisiin tietoihin. Koulutuksen järjestäjien järjestämisluissa koulutuksen järjestäjien aktiivisuus määritellään sillä, onko koulutuksen järjestäjältä kirjautunut tutkintojen tai tutkinnon osien suorituksia joko 2022 tai 2023 toimikunnalle toimitetun KOSKI-datan perusteella. Lähdemateriaalina on ollut esimerkiksi toimikuntien vierailukäyntiraportit, oikaisupyynnöt ja lausunnot.

Tutkintojen ja tutkinnon osien suoritustiedot*

	2022	2023	2022	2023
Tutkintojen ja tutkinnon osien suoritukset	koko tutkinto	koko tutkinto	tutkinnon osat	tutkinnon osat
Hius- ja kauneudenhoitoalan perustutkinto	1 611	1 437	18 928	17 628
Hius- ja kauneudenhoidon neuvonnan osaamisala	193	197		
Ihon hoidon osaamisala	744	716		
Kampaajatyön osaamisala	754	646		
Parturityön osaamisala	446	400		
Ei tietoa	1	0		
Hius- ja kauneudenhoitoalan erikoisammattitutkinto	89	82	486	472
Hiusten ja parran muotoilun osaamisala	4	2		
Hiusten muotoilun osaamisala	47	28		
Ihon erikoishoidon osaamisala	27	43		
Kosmetiikkaneuvonnan osaamisala	11	9		
Ei tietoa	-			
Yhteensä	1 700	1 519	19 414	18 100

Tutkintojen ja tutkinnon osien määrrien kehitys*

Koko tutkinnon suoritukset	koko tutkinto		muutos %
	2022	2023	
Hius- ja kauneudenhoitoalan perustutkinto	1 611	1 437	-11 %
Hius- ja kauneudenhoitoalan erikoisammattitutkinto	89	82	-8 %

	tutkinnon osat	
--	----------------	--

Tutkinnon osien suoritukset	2022	2023	muutos %
Hius- ja kauneudenhoitoalan perustutkinto	18 928	17 628	-7 %
Hius- ja kauneudenhoitoalan erikoisammattitutkinto	486	472	-3 %

Opiskelun tavoitteena tutkinnon osia /tavoitteena koko tutkinto tutkinnon osittain*

Opiskelun tavoitteena koko tutkinto (tutkinnon osittain)	2022	2023	muutos %
Hius- ja kauneudenhoitoalan perustutkinto	17 649	16 509	-7 %
Hius- ja kauneudenhoitoalan erikoisammattitutkinto	450	432	

Opiskelun tavoitteena tutkinnon osia (tutkinnon osittain)	2022	2023	muutos %
Hius- ja kauneudenhoitoalan perustutkinto	1 279	1 119	-13 %
Hius- ja kauneudenhoitoalan erikoisammattitutkinto	36	40	11 %

Pohdintoja

Tutkintojen ja tutkinnon osien määrien kehitys

Suoritettut tutkinnot

Hius- ja kauneudenhoitoalan perustutkinnon koko tutkinnon suorittaneiden määrä v. 2023 oli 1437 kpl, suorituspäätyminen on 11 % pienempi kuin v. 2022. Suoritettujen tutkinnon osien määrä oli 17 628 kpl, mikä on 7 % vähemmän kuin vuonna 2022. Hius- ja kauneudenhoitoalan erikoisammattitutkinnon osalta koko tutkinnon suorituspäätyminen on 82 kpl, mikä on 8 % vähemmän edellisvuoteen 2022 verrattuna. Erikoisammattitutkinnon tutkinnon osien suorituspäätyminen 472 kpl, mikä on 3 % vähemmän kuin vuonna 2022. Vuoteen 2022 verrattuna hius- ja kauneudenhoitoalan ammatillisen perustutkinnon osalta koko tutkinnon suorituspäätyminen ovat pudonneet - 11%, erikoisammattitutkinnon osalta -8 %, tutkinnon osasuoritukset puolestaan ovat laskeneet perustutkinnossa -7% ja erikoisammattitutkinnossa -3 %.

Suoritettut tutkinnon osat

2023: Hius- ja kauneudenhoitoalan perustutkinto, opiskelun tavoitteena koko tutkinto, suoritettavien tutkinnon osien määrä 16 509 kpl (-7 %), hius- ja kauneudenhoitoalan erikoisammattitutkinnon suoritettavien tutkinnon osien määrä 432 kpl (-4 %). Vuonna 2023 hius- ja kauneudenhoitoalan perustutkinnon osatutkinnon tutkinnon osasuoritukset 1 119 kpl (-13 %), hius- ja kauneudenhoitoalan erikoisammattitutkinnon tutkinnonosasuoritukset 40 kpl (+11 %).

Koko tutkinnon suorittajien määrässä on laskua -7 %. Erikoisammattitutkinnon koko tutkinnon suorittajien määrässä on myös hieman laskua -4%. Ammatillisen perustutkinnon tutkinnon osasuorittajien määrä on -13 % pienempi. Erikoisammattitutkinnon tutkinnon osien suorittajia on kuitenkin 11 % enemmän kuin vuonna 2022.

Hius- ja kauneudenhoitoalan perustutkinnon tutkinnon osista eniten on suoritettu myyntityö ja asiakaslähtöinen palvelu hius- ja kauneudenhoitoalalla -tutkinnon osaa, 1724 kpl. Ehostuspalvelusuorituksia on 1208 kpl, hiusten ja hiuspohjanhoitopalveluja 975 kpl, jalka- ja käsihoitopalveluja 868 kpl ja kasvohoitopalveluja 855 kpl.

Huomionarvoista lienee, että suoritettujen tutkinnon osien listauksessa on huomattava määrä tutkinnon osia, joita on suoritettu ainoastaan 1-3 kpl. Näistä tutkinnon osista osa on hius- ja kauneudenhoitoalan ammatillisia tai paikallisia valinnaisia opintoja, osa muista perustutkinnoista sisällytettyjä opintoja. Hius- ja kauneudenhoitoalan erikoisammattitutkinnon suosituimmat suoritettut tutkinnon osat ovat projektin johtaminen 105 kpl, asiakkuuksien johtaminen 80 kpl, ekologisissa ihon ja hiustenhoitopalveluissa toimiminen 52 kpl, työpaikkaohjaajana toimiminen 49 kpl sekä herkän ja allergisen ihon hoitopalveluissa toimiminen 44 kpl.

Muutokset suorituspäätymissä

Hius- ja kauneudenhoitoalan perustutkinnon eri osaamisalojen suorituspäätyminen ovat olleet hieman laskussa, ainoastaan perustutkinnon hius- ja kauneudenhoidon neuvonnan osaamisalassa on hienoa kasvua. Suosituimmat osaamisalat hius- ja kauneudenhoitoalan perustutkinnossa ovat ihonhoidon osaamisala (716 kpl) ja

kampaajatyön osaamisala (646 kpl), joskin määrät ovat viime vuodesta pudonneet.

Erikoisammattitutkinnossa kasvua on melko reippaasti ollut ihon erikoishoidon osaamisalalla (43 kpl), joka on suosituin hius- ja kauneudenhoitoalan erikoisammattitutkinnon osaamisaloista. Isommat pudotukset suorituspäästöissä on erityisesti perustutkinnon osalta kampaajatyön osaamisalalla. Erikoisammattitutkinnossa suurin pudotus on tapahtunut hiusten muotoilun osaamisalalla.

Alueellisia eroja on, mutta keskeytyksiä on paljon. Syynä voi olla esim. asiakastyön sekä asiakkaiden vaatimukset. Työn vaatimukset voivat tulla yllätyksenä.

Tutkinnot tai tutkintojen osaamisalat, joiden suorituksia on marginaalisesti

Osaamisaloista selkeästi vähiten perustutkinnossa suoritetaan hius- ja kauneudenhoidon neuvonnan osaamisalaa, suorituspäästö 197 kpl, erikoisammattitutkinnossa hiusten ja parran muotoilun osaamisalaa, 2 kpl. Myös kosmetiikkaneuvonnan osaamisalaa suoritetaan erikoisammattitutkinnossa vähemmän, suorituksia 9 kpl.

Tutkintojen järjestäminen

Järjestämisluvut / Aktiiviset koulutuksen järjestäjät*

Tutkinto	Järjestämisluvut 2022	Järjestämisluvut 2023	Aktiiviset järjestäjät 2022	Aktiiviset järjestäjät 2023
Hius- ja kauneudenhoitoalan perustutkinto	51	51	47	47
Hius- ja kauneudenhoitoalan erikoisammattitutkinto	21	21	15	18
EI SISÄLLÄ SIIRTYMÄAJALLA OLEVIA TUTKINTOJA				

Pohdintoja

Muutokset tutkintojen järjestämisluvien määrässä

Vuonna 2023 aktiivisia koulutuksen järjestäjiä oli perustutkinnossa 47 koulutuksen järjestäjää, järjestämislupia on 51 kpl. Tässä ei ole tapahtunut muutosta edelliseen vuoteen verrattuna. Hius- ja kauneudenhoitoalan erikoisammattitutkinnossa järjestämisluvien määrässä ei ole muutosta, aktiivisia koulutuksen järjestäjiä on kolme enemmän kuin vuonna 2022.

Tutkintojen järjestäminen sekä tutkintojen / tutkinnon osien suoritusten jakautuminen koulutuksen järjestäjien välillä

Hius- ja kauneudenhoitoalan tutkintojen suoritukset painottuvat erityisesti Uudenmaan ja suurten kaupunkien alueelle. Neljä suurinta koulutuksenjärjestäjää kattaa 30 % kaikista suoritetuista tutkinnoista ja tutkinnon osista. Hius- ja kauneudenhoitoalan perustutkinnossa on yksi tutkintojen suorituspäästöiltään selvästi suurempi koulutuksen järjestäjä (180 tutkinnon suoritusta, 2310 tutkinnon osaa). Koulutuksen järjestäjistä alle 20 tutkinnon suoritusta on 49 prosentilla järjestäjistä. Erikoisammattitutkinnossa kolme suurinta koulutuksen järjestäjää kattaa 40 % suoritetuista tutkinnoista (33 suoritettua tutkintoa).

Tutkintojen järjestämisen kattavuus maantieteellisesti ja kielellisesti

Maantieteellisesti hius- ja kauneudenhoitoalan koulutuksen järjestäjissä korostuu edelleen Uudenmaan alue, jossa on suoritettu 30 prosenttia tutkinnoista. Hius- ja kauneudenhoitoalan koulutusta järjestetään kuitenkin eri puolilla maata, mutta suorituspäästöt muualla kuin pääkaupunkiseudulla ja suurissa kaupungeissa ovat erilaiset. Valtaosa tutkinnoista on suoritettu suomeksi. Hius- ja kauneudenhoitoalan tutkinnoissa ruotsinkielisten

suoritusten osuus on hieman suurempi kuin kaikissa tutkinnoissa yhteensä (3,14): tutkinnon suorituskieleenä on ruotsi perustutkinnossa 3,97 prosentissa suorituksista ja erikoisammattitutkinnossa 0 prosentissa suorituksista.

Näyttöjen toteutuksen ja osaamisen arvioinnin laatu

Näyttöjen suorituspaikkojen jakautuminen 2022

Tutkinto	työpaikka	oppilaitos	työpaikka ja oppilaitos	ei tietoa
Hius- ja kauneudenhoitoalan perustutkinto	52 %	28 %	8 %	12 %
Hius- ja kauneudenhoitoalan erikoisammattitutkinto	73 %	6 %	4 %	17 %

**luvuissa ei ole mukana yhteiset tutkinnon osat ja niiden osa-alueet eikä tunnustetut tutkinnon osat*

Näyttöjen suorituspaikkojen jakautuminen 2023

Tutkinto	työpaikka	oppilaitos	työpaikka ja oppilaitos	ei tietoa
Hius- ja kauneudenhoitoalan perustutkinto	61 %	25 %	7 %	7 %
Hius- ja kauneudenhoitoalan erikoisammattitutkinto	80 %	5 %	7 %	8 %

**luvuissa ei ole mukana yhteiset tutkinnon osat ja niiden osa-alueet eikä tunnustetut tutkinnon osat*

Ammatillisten tutkinnon osien kaksikantaisuuden toteutuminen arvioinnissa 2022 ja 2023*

Tutkinto	opettaja ja työelämän edustaja 2022	opettaja ja työelämän edustaja 2023	ei tietoa 2022	ei tietoa 2023
Hius- ja kauneudenhoitoalan perustutkinto	64 %	73 %	4 %	2 %
Hius- ja kauneudenhoitoalan erikoisammattitutkinto	71 %	76 %	6 %	1 %

**luvuissa ei ole mukana yhteiset tutkinnon osat ja niiden osa-alueet eikä tunnustetut tutkinnon osat*

Opiskelijapalautteen keskiarvot* (päättökysely)

Tutkinto	keskiarvo näyttö 2022	keskiarvo näyttö 2023	keskiarvo kaikista kysymysryhmistä 2022	keskiarvo kaikista kysymysryhmistä 2023
Hius- ja kauneudenhoitoalan perustutkinto	4.4	4.5	4.1	4.1
Hius- ja kauneudenhoitoalan erikoisammattitutkinto	4.8	4.8	4.4	4.4

** Arviointiasteikko 1-5*

Työpaikkakysely 2022–2023*

Tutkinto	keskiarvo 2022	keskiarvo 2023
Hius- ja kauneudenhoitoalan perustutkinto	3.9	3.9
Hius- ja kauneudenhoitoalan erikoisammattitutkinto	4.8	4.1

** Arviointiasteikko 1-5*

Työpaikkaohjaajakysely 2022–2023*

Tutkinto	keskiarvo 2022	keskiarvo 2023
Hius- ja kauneudenhoitoalan perustutkinto	4.1	4.1
Hius- ja kauneudenhoitoalan erikoisammattitutkinto	4.0	4.0

** Arviointiasteikko 1-5*

Pohdintoja

Näyttöjen suorituspaikat ovat kehittyneet toivottuun suuntaan vuoden 2022 - 2023. Myös osuus "Ei tietoa" on tavoitteen mukaisesti vähentynyt. Perustutkinnon osalta näyttöjen suorituspaikka oppilaitoksissa on 25 %, joka on varsin korkea verrattuna erikoisammattitutkinnon 5 %. Koulutuksen järjestäjän mukaan näyttöjä joudutaan aika usein täydentämään oppilaitoksessa, jolloin näyttö rekisteröityy oppilaitosnäytöksi. Kaksikantainen arviointi toteutuu edellisvuoteen nähden paremmin. Tämä selittyy sillä, että ns. korona-ajan arvioinnit ovat ohi.

Vuoden 2023 osalta opiskelijapalautteet on edelleen säilyneet hyvinä, joskin molempien tutkintojen osalta laskua tapahtunut 0.4 yksikköä edellisvuoteen 2022 verrattuna. Kokonaisvastaajamäärä vuonna 2023 oli 902 opiskelijaa, joista erikoisammattitutkinnon suorittaneita vastanneista oli 57 opiskelijaa ja perustutkinnon suorittaneista 845 opiskelijaa vastasi kyselyyn. Edellisvuoteen 2022 verrattuna vuoden 2023 kyselyyn vastanneita oli vähemmän katsottaessa kokonaisvastaajamäärää tai tarkastellessa molempia tutkinto-osapuolia, niin perustutkinnon kuin erikoisammattitutkinnon osalta on vastaajamäärät laskeneet. Kyselyyn vastanneita oli 52,3% kaikista tutkinnon suorittaneista. Kyselyyn vastanneita on edellisvuoteen 2022 verrattuna on selkeästi vähemmän.

Työpaikkakyselyissä hius- ja kauneudenhoitoalan tutkintojen keskiarvot on perustutkinnon osalta säilyneet vuoden 2022 tasolla. 3.9, kun erikoisammattitutkinnon keskiarvo on notkahtanut huomattavasti jopa 0.7 yksikköä alaspäin 4.1 tasolle. Erikoisammattitutkinnossa vastaajaosuus oli noussut muutamalla prosentilla 23,6%. Perustutkinnon osalta vastaajaosuus oli 24,9 %, joka on edellisvuoteen verrattuna kohentunut 2,3%. Vastaajamäärä on edelleenkin hyvin pieni, jolloin tulosta ei voi pitää kovinkaan luotettavana

Työpaikkaohjaajakyselyssä hius- ja kauneudenhoitoalan tutkintojen keskiarvot ovat pysyneet täysin samoina. Perustutkinnossa kokonaiskeskiarvo oli 4.1 ja erikoisammattitutkinnossa sen olleen 4.0. Yli puolet vastanneista työpaikkaohjaajista kertoi yhteistyön olevan sujuvaa oppilaitostensa kanssa. Pienesti oppilaitokset saivat kritiikkiä riittämättömistä oppilaan valmiuksista työelämässä oppimiseen sekä palautteista saamaansa kritiikkiin.

Pohdintoja

Näyttöympäristöt ja niiden soveltuvuus osaamisen osoittamiseen

Useissa liikkeissä, joissa näyttöjä olisi tarkoitus tehdä, ovat aineiden, välineiden, laitteiden sekä koneiden puuttuminen ongelmana. Esim. parranajo ja -muotoilu on hankala näyttää ilman parturituolia, jossa olisi niskatuki. Hiusten hoitosarjoja ei ole liikkeissä siinä määrin käytettävissä, mitä esim. kouluilla on. Monessakaan liikkeessä ei ole esim. haudehoitoon tarkoitettuja aineita, saatikka laitteita. Haudehoitoja tehdään erittäin vähän muutenkin nykyisin liiketyössä asiakkaille! Käytännössä tehtävät hoidot ovat monasti lähinnä "pikahoitoja", joissa eivät tarvita esim. lämpökoneita.

Perustelut oppilaitoksissa järjestettävälle näytölle

Toimikunta on vierailukäynneillään havainnoinut seuraavia perusteluja:

- Opiskelijalla ei ole asiakasta näyttöön
- Työpaikka ei sovellu näytön suorittamiseen
- Yleensä puutteet tuotesarjojen, laitteiden ja kalusteiden osalta yrityksissä
- Oppilaitoksessa oma parturi- kampaamo kaikkine tarvittavine aineineen, erikoislaitteineen
- Oppilaan erityisen tuen tarve

Yleistykset oikaisupyynnöistä

Työelämätoimikunta on käsitellyt yhden oikaisupyynnön vuosina 2022–2023.

Osaamisen arvioinnin toteuttamissuunnitelmien tilanne

Työelämätoimikunnalle on saapunut kaksi lausuntopyyntöä, joista toista toimikunta on puoltanut ja toista puoltanut täydennyksen jälkeen.

Osaamisen arvioinnin toteuttamissuunnitelma on saatettu laatia koko oppilaitokselle (yleinen osa), jonka lisäksi on käytössä tutkintokohtainen arviointisuunnitelma.

Osaamisen arvioinnin toteuttamissuunnitelmiin on kirjattu muun muassa:

- Opiskelijan ja arvioijan käyttöön on laajaa kirjallista materiaalia näytön sisällöstä ja arviointiin vaikuttavista asioista sekä kriteereistä, työelämän edustajien mahdollisuudesta saada työpaikkaohjaajakoulutusta
- Arvioijan käyttöön tehdyistä taulukoista arvioinnin tueksi

- Mahdollisuudesta tarkentaa arviointikriteereitä ja kysyä neuvoa ohjaavalta opettajalta.

Henkilökohtaistamisen toteutuminen käytännössä

2023: Vastausosuus päättökyselyyn on ollut yli 50 %. Lähes 60 % vastaajista koki, että HOKSia on seurattu ja tarvittaessa päivitetty. Vain 39 % vastaajista koki saaneensa riittävästi palautetta osaamisensa kehittymisestä. Jopa 14 % vastaajista koki, että eivät ole saaneet lainkaan riittävästi tietoa mahdollisuuksista opiskella ulkomailla opintojen aikana. 66 % vastaajista oli täysin sitä mieltä, että osaaminen on arvioitu arviointikriteerien mukaisesti.

Kehittämiskohteet järjestäjien toiminnassa toimikunnan näkemyksen mukaan

2023: Kehittämisehdotuksena on, että koulutuksen järjestäjät ottaisivat paremmin opiskelijat huomioon oppilaitoksen toiminnan kehittämisessä. 70 % vastaajista ovat täysin tai jokseenkin tyytyväisiä oppilaitoksen työssäoppimisjärjestelyihin. Vain 8 % vastaajista on jokseenkin tai täysin tyytymättömiä. Vastausten perusteella oppilaitokset voisivat paremmin kehittää toimintaansa työelämältä saamansa palautteen perusteella ja lisätä tiedottamista yhteistyön mahdollisuuksista työelämän suuntaan.

Työelämän edustajat toivovat opettajien henkilökohtaisia vierailuja työpaikoille tai etätapaaamista ennen työssäoppimisjakson alkamista. Työelämä toivoo myös, että kun opiskelija tulee työssäoppimispaikoille, on hänellä jo riittävät perustaidot hallussa. Erityisesti, kun opiskelija tulee suorittamaan näyttöjä, tulee työelämän mukaan opiskelijalla olla valmiudet näytön suorittamiseen.

Yhteiset tutkinnon osat ja niiden osa-alueet

On hyvä harjaannuttaa yhteisiä tutkinnon osia työssäoppimisjaksoilla esimerkiksi laskemalla palvelun ainekuluja tai hinnoittelemalla palveluja. Arvioinnit YTO-aineiden osalta tulee kuitenkin tehdä oppilaitoksissa tasapuolisuuden toteutumiseksi.

Tutkintojen perusteiden toimivuus

Tutkinnon perusteiden työelämävastaavuus ja kokemukset tutkinnon perusteiden toimivuudesta

Vierailukäynneillä huomattiin muutamissa kouluissa otettavan käytäntöön työssäoppimisen työpaikoilla vasta keväällä (mikäli syksyllä aloitettu opinnot) kun oppilailla on tarkistettu olevan riittävä osaaminen. Työpaikkaohjaajilta on kuulunut kentältä, jotta ajoittain oppilaita tulee työssä oppimaan työpaikoille liian varhain heti opiskeluiden alkaessa vain muutaman kuukauden tiedoilla/taidoilla. Oppilaiden tason tarkistaminen ennen työssäoppimisjaksoa on tärkeää myös oppilaille itselleen kuin työssäoppimispaikan ohjaajaa kuin opettajakin ajatellen. Opettaja voi hyvillä mielin laittaa oppilaan työelämään, kun tietää hänen suoriutuvat tehtävistään.

Työpaikoilla tehtävien näyttöjen osalta on haasteita, kun kaikissa yrityksissä ei tehdä kyseisiä palveluita. Haasteellisiksi näytöiksi voidaan luetella esim. parranajo, ehostus, erilaiset hoidot hiuksiin ja kosmetologi puolella erilaiset kasvo- ja vartalohoidot, jotka tarvitsevat erikoistuotteita tai työvälineitä. Arvokkaiden investointien vuoksi monellakaan yrityksellä ei niihin ole varaa eikä asiakaskuntaa, jolloin nämä näytöt suoritetaan kouluissa, jolloin voidaan taata yhtenäinen arviointi ja laatu.

Työpaikkaohjaajan koulutus nousi puheenaiheeksi muutamilla vierailukäynneillä. Kouluissa, joissa työpaikkaohjaajat olivat kouluttautuneet, se nähtiin hyvänä asiana ja niissä kouluissa, joissa ei ollut työpaikkaohjaajat kouluttautuneet, se nähtiin suurena tarpeena ja toivottiin tähän muutosta.

Kaikkia valinnaisia ei ole mahdollista toteuttaa, mikäli ryhmäkoko ei ole tarpeeksi tai kaikissa kouluissa ei ole saatavilla kyseistä valinnaista. Muutoksena tällaisissa kouluissa, joissa kyseistä valinnaista ei ole saatavilla on se mahdollista kuitenkin suorittaa nykyään toisessa oppilaitoksessa, joka mahdollistaa oppilaalle laajemman valinnaisten valinnan tarvittaessa.

Arviointikriteeristö on vaikealukuinen työelämälle. Iso, laaja kokonaisuus mahdollistaa erilaiset tulkinnat.